

Van opdracht naar opgave

Handleiding

Dit product komt voort uit het LOCK-traject 2022-2023

De tool

De tool bestaat uit verschillende gesprekskaarten die ingezet kunnen worden tijdens het gesprek tussen begeleiders en leraren (in opleiding).

De tool bevat verschillende gespreksonderwerpen die relevant zijn om te bespreken gedurende de doorgaande begeleidinglijn. Deze begeleidinglijn omvat zowel de initiële opleiding als de inductiefase van de leraar (in opleiding).

De tool helpt bij bewustwording over 2 onderwerpen die een grote rol spelen bij leraren (in opleiding) die werkzaam zijn en verbonden zijn aan een team. Het gaat hierbij om de onderwerpen professionele identiteitsspanning en enculturatie.

Gesprekskaarten:

- Van opdracht naar opgave
- Professionele Identiteitsspanning
- Enculturatie

Bij de gesprekskaart 'Van opdracht naar opgave' bespreken de begeleider en leraar (in opleiding) de tekening en op basis van dat gesprek kijken zij samen welke onderwerpen er spelen in de werkomgeving van de leraar (in opleiding) en welke er relevant zijn om te bespreken. Gesprekskaarten 'Enculturatie' en 'Professionele identiteitsspanning' zijn dialoogkaarten en zoomen in op specifiek deze twee onderwerpen.

Verantwoording tool in relatie tot het kwaliteitskader Samen Opleiden

Samen Opleiden betekent dat een partnerschap de verantwoordelijkheid neemt voor het opleiden

van (aankomende) leraren. Partnerschappen, lerarenopleidingen, schoolbesturen en scholen spannen zich in om de ontwikkeling van leraren gedurende de initiële opleiding en de inductieperiode (en zo mogelijk daarna) zo goed mogelijk te faciliteren en te begeleiden. Daarom worden de kenmerken van de basiskwaliteit (beschreven bij de vier waarborgen; Lerende leraar, Leeromgeving, Organisatie en Kwaliteitscultuur) zowel vertaald naar de initiële opleiding als naar de inductiefase. De vier waarborgen zijn uitgangspunt voor het bepalen van de basiskwaliteit op grond waarvan een partnerschap wordt erkend en moeten in samenhang met elkaar worden bekeken. Binnen de waarborg kwaliteitscultuur wordt vanuit een gedeelde visie in een open dialoog met alle actoren gewerkt aan het oog hebben voor kwaliteit én de verbetering daarvan binnen het partnerschap. Dit betekent dat regelmatig een open gesprek wordt gevoerd over relevante onderwerpen. De tool 'Van opdracht naar opgave' helpt bij bewustwording over 2 onderwerpen die een rol spelen bij de leraren (in opleiding) die werkzaam zijn en verbonden zijn aan een team; Professionele Identiteitsspanning en Enculturatie.

De tool 'Van opdracht naar opgave' draagt bij aan het in beeld brengen van de doorgaande begeleidinglijn en het bewust worden van de kwaliteitscultuur binnen een organisatie en daardoor ook binnen het partnerschap. Vragen die hierbij relevant zijn: Is wat we willen bereiken (waarborg 1) nog actueel en relevant? Bereiken we daadwerkelijk wat we willen bereiken? Doen we wat we willen doen en is dat effectief (waarborg 2)? Is dat op de goede manier georganiseerd (waarborg 3)? En doen we dit voldoende in gezamenlijkheid?

Bronnen

Startwijzer: [startwijzer PO](#), [Startwijzer VO](#) en [Startwijzer MBO](#)

Anspal, T., Leijen, Ä., & Löfström, E. (2019). Tensions and the Teacher's Role in Student Teacher Identity Development in Primary and Subject Teacher Curricula. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 63(5), 679–695. <https://doi.org/10.1080/00313831.2017.1420688>

Bijaard D., Meijer P., Schellings G. (2019). De professionele identiteit van de leraar. *Leraar Een Professie Met Perspectief* 2.

Brouwer, Patricia, Runhaar Piety, Doppenberg Jannet, S. E. (2021). *Naar een kansrijke inductie van startende leraren*
Geldens, J. (2017). *Omgaan met professionele identiteitsspanningen op de werkplek* .

Helms-Lorenz, M., Van der Pers, M., Moorer, P., Lugthart, E., Van der Lans, R., & Maulana, R. (2019). *Begeleiding startende leraren 2019*.

Pillen, M., Bijaard, D., & Den Brok, P. (2013). Professional identity tensions of beginning teachers. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 19(6), 660–678. <https://doi.org/10.1080/13540602.2013.827455>

Schaap, H. (2020). *De waarde van startende leraren voor scholen*.

Platform Samen Opleiden & Professionaliseren

Binnen het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren bundelen schoolbesturen, scholen en lerarenopleidingen hun krachten om samen een duurzame inrichting van opleiding én professionalisering voor leraren te realiseren. Het Platform zet zich in voor versterking van de samenwerking tussen besturen, scholen en lerarenopleidingen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs rond dit thema.

Meer informatie

PO/VO

platformsamenopleiden@poraad.nl
platformsamenopleiden@vo-raad.nl • 030 – 31 00 933

MBO Raad

platformsamenopleiden@mboraad.nl • 0348 – 753 54 00

Colofon

Namen ontwikkelaars: Martiene Enserink (Opleidingsschool Landstede mbo), Anneloes Muller (Partnerschap Twente Oost en West, Saxion), Hanneke Maassen (Opleidingsschool Groen Consortium, Aeres Hogeschool Wageningen) en Rita Hanekamp (Groen Consortium, Zone.college)

Fotograaf: Larissa Rand

Vormgeving: Buro IK

Druk: Drukproef

April 2023

www.platformsamenopleiden.nl

Het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren is een initiatief van de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, VH en UNL

